

Istatzione de Tortolì

S'istazzione de Tortolì, gai istazzione de Arbatassa de Tortolì est un'istazzione ferruviària chi serbit su comunu de Tortolì, longu sa lìnia ferruviària Mandas-Arbatassa, dae su 1997 impreada petzi comente ferrovia turistica.

S'istòria de s'iscalu tenet cumintzu in s'ùrtima parte de s'Otighentos, cun s'afidamentu a sa Sotziedade italiana Strade Ferrate della Sardegna de su còmpitu de realizare una rete ferruviària a iscaramentu reduidu in s'isula, chi comprendet in prus una lìnia ferruviària pro collegare s'Ogiastra cun Casteddu. Fiat istadu gasi chi intre is annos otanta e noranta de s'Otighentos fiat istada costruita sa ferrovia chi dae s'istazzione de Mandas (longu sa ferrovia Casteddu-Isili) lompiat finas a su portu de Arbatassa, colende fintzas a Tortolì, istazzione fiat istada inaugurada su 1 de abrile 1893, in cointzidèntzia cun s'abertura a su tràficu in su truncu ferruviàriu intre Gàiru e Arbatassa.

Colada a traessu de àrias gestiones (a is SFSS aiant achidatu is Ferrovias Cumplementares de sa Sardigna in su 1921 e a custas is Ferrovias de sa Sardigna in su 1989), s'istazzione aiat assùmidu su nùmene de "Arbatassa de Tortolì" in època fascista e in is annos deretu suzessivos, posca fiat torrada a su nùmene originale. S'impantu in su cursu de is annos aiat sighthidu a èssere s'iscalu printzipale pro su servitziu de trasportu públicu in su territoriu de su tzentru ogiastrinu, siat pro su trasportu in rotaja siat pro su servitziu de autolineas chi is FCS (e de sighthida is FdS) aiant cumintzadu a acumprire paris cun is trenos in su cursu de su Noighentos. Nointames su 16 làmpadas 1997 sa Mandas-Arbatassa fiat istada serrada a su tràficu ferruviàriu ordinàriu e fiat istada destinada a s'impreu turisticu in s'àmbitu de su servitziu Treninu Birde. Su providimentu aiat tentu conseguèntzias in sa faina de s'istazzione, chi dae tando est impreada dae su puntu de bista ferruviàriu belle in manera cuotidiana petzi in su perìodu istiale, perìodu chi sa lìnia est in funzione cun biàgios a calendàriu, mentras in is àteros perìodos de s'annu is trenos bi colant petzi in occasione de biàgios organizados a rechesta de is turistas o pro initziativa de is ex FdS, postas a pare in su 2010 in s'ARST chi est tando achidada in sa gestione de s'istazzione. Semper in sa matessi dècada s'èra de s'istazzione est istada ogetu de interventos pro sa realizazone de su capolinea nou de is autocursas ARST in su tzentru ogiastrinu.

S'iscalu presentat caraterísticas de istazzione de tipu passante e est dotadu in manera cumplessiva dae bator binàrios, totus a iscaramentu de 950 mm. De custos uno est cussu de cursa(su primu) acostagiadu dae una banchina e dae duos binàrios passantes de rugrada a isis s'aggiunghet unu tronchinu in impreu in passadu pro su servitziu mertzes: s'èra atretzada pro custa casta de tràficu comprendiat fintzas unu pranu de càrrigu e unu magasinu costruidu in linna a crobeca a duas abbas.

Duos àteros binàrios fiant assetiadas in passadu in sa parte nord de s'istazzione e serbiant s'ex rimessa locomotivas de s'impantu, non prus in impreu pro sa faina ferruviària. A costadu de su magasinu mertzes est assetiadu su fràigu biagiadores, formadu dae una parte tzentrale a fundu retangulare a tres aposentos e duos pranos (su inferiore ebbia impreadu pro s'esertzìtu ferruviàriu/automobilistiku). S'edifitziu, est in s'istile tipicu de is fràigos biagiadores realizados in s'Otighentos dae is SFSS in Sardigna, presentat is muros cun pedra a bista.